

εΐτανε γιὰ μᾶς, *δμοιος τὸν δμοιο καὶ κοπριά στὰ λάχανα*.

— Πᾶμε πάρα κάτω νὰ τὰ ποῦμε, τοῦπα ἦσυχι καὶ χωρὶς κακὸ σκοπὸ. . .

— Βαριόμμαι, μοῦ ἀπάντησε· αὔριο, σὰ θές. . .

— Καλά, αὔριο, τοῦπα, ἔλα κεὶ κάτω κατὰ τὸν "Αἰ-Γιώργη νὰ παιζουμε σὺν ἄντρες τὰ σμπάρα. . .

Μὰ ὡς αὔριο γίνηκαν πολλά.

Ὁ Γρηγόρης μὲ τὸν ἀδερφό του ἀρπάξανε τὴν Πολίτα *ποῦχε ἀδέρφια ἀρματολούς, μπαρμπάδες καὶ ζορμπάδες*.

. . . Ἐτότες πῆρα τὸ τουφεκί μου, καὶ σὰ ζαρκάδι τράβηξα καταμόναχος βουνὰ καὶ ὄρη, γιατί μοναχὸς ἤθελα νὰ πιῶ τὸ αἷμα τους καὶ νὰ πάρω τὴν εὐχὴ τῆς μάννας μου. . .

Τοὺς συναπάντησα εἰκόλα καὶ γλήγορα.

Διὸ τουφεκιᾶς πρῶτοι μοῦριξαν, διὸ τοὺς ἔριξι καὶ σώριασά τους χάμω, φορτίμια, στὸν τόπο! . . . Ἐῖμουν σκοπευτὴς ἀπὸ γενετῆς· τ' ἄλογο νάτρεχε στ' ὠλὼνι, σημάδευα τ' αὐτὶ τοῦ ἢ πέρναγα τὸ βόλι ἀπὸ τὴ χυϊτή του, σὺν ἤθελες.

Πῆρα τὸ κορίτσι, τὸ παράδωκα στοὺς γονιούς του, πῆρα τὴν εὐχὴ τῆς μάννας μου κ' ἔχετε γειά. . .

Ἐξήμισιν χρόνια ἔτρεχα, ἄλλα τόσα μὲ κυνηγούσαν, καὶ τὸ κεφάλι μου εἶχε προκηρυχθεῖ γιὰ χίλιες πεντακόσες, ἔπειτα τρεῖς χιλιάδες δραχμῆς.

Δὲν κοιμόμουν γιατί φοβόμουν τοὺς συντρόφους μου· γιὰ νὰ μὴ μπορῇ νὰ μὲ πάρῃ βαθιὰ ὁ ὕπνος, ἔστρωνα χιλιόκι· μόλις ξυπνοῦσα, γυρίζοντας γιὰ τὴν ἄλλη μεριά, πετοῦσα ὀρθὸς σὺν πουλὶ καὶ δὸς τοῦ δρόμο.

Στὰ χωριά μ' ἀγαπούσανε, γιατί δὲν πείραζα γυναῖκα ποτέ, μὲ πρόφταιναν καὶ μένα καὶ τοὺς συντρόφους μου, κ' ἔδω στὸ Μύλο τοῦ πεθεροῦ σου ἦρθα μᾶς ἀκόνισαν ἔξη γιαταγάνια, μᾶς φιλέψανε δώδεκα ψωμιά, μᾶς δώσαν καφέ, ἔβγαλα νὰ πληρώσω, σὺν εἶχα λεπτὰ· δὲν τὰ δέχτηκαν καὶ τ' ἀφίσαμε γιὰ τὴν ἐκκλησιὰ τοῦ Μπεγουλάκι· μᾶς κρύψανε στὸ ὑποτακτικὸ μὲ ὀλάκερη μέρα καὶ τὴ νύχτα φύγαμε πρὶν σίγουροι παρὰ ποτέ. . .

Δρόμο παιδιά. . . Οἱ εἰκοσιτέσσερες ὥρες εἶτανε γιὰ μᾶς εἰκοσιτέσσερες χρονιές. . . δρόμο παιδιά. . . Λένε πὼς ἔχω φυλαχτό, μὰ ψέμα εἶναι τὸ ζωντήλι μου ἀκόμα δὲ οὐύστηκε καὶ ἡ εὐχὴ τῆς μάννας μου μ' ἀκολουθεῖ. Ἐμαθα ὅμως πὼς κυνηγοῦν ὅλους τοὺς δικούς μου· ἔξορία ὅλα τὰ συγγενικά μου σπίτια, καταστροφή καὶ φυλακὴ κ' ἐρήμωση ἐξαιτίας μου· διάλυσα τοὺς συντρόφους μου· τοὺς ἔβγαλα ἕναν ἕναν στὸ ἔξωτερικό, κι ἀπὲ παραδόθηκα μὲ τὴ βοήθεια ἑνὸς πολιτικοῦ, γιατί τὸ κεφάλι μου εἶτανε πωλημένο.

Δικάστηκα σὲ θάνατο. . .

Δίκαια δικάστηκα, γιατί ἀγνάντια κανένας δὲν εἶτανε, παρὰ τὰ δυὸ ἀδέρφια· *δυὸ μαρτυρᾶνε*, ἃς εἶναι καὶ πεθαιμένοι, καὶ *ἕνα κρεμᾶνε*. Μὰ κάνει ὅ,τι θέλει ὁ Θεός· ἡ κυρμανιόλα ἔγινε ἰσόβια· τὰ ἰσόβια σὲ τριανταεξὶ χρόνια γίνηκαν χάρη· χάρη. . . γιατί δούλευα στὴ φυλακὴ πότε στῆς Ζάκυνθος, πότε στοῦ Ρίου, πότε στὸ Παλαμῆδι· δούλευα τὴ μηχανὴ τῆς Ὀλγας καὶ ἔραβα σκουῖρες, γελέκα, πονκάμισα, φουστανέλλες, καὶ κανένας δὲν τόλμησε ποτὲ νὰ μὲ πῇ γυναῖκα, ἔμένα ποῖχα λεονταριοῦ καρδιά. . . (Ὁ πασάνας (ὁ καθέννας) σκέπτεται ὅπως τ' ἀρέσει. . .

Σὺν βγῆκα ὕστερα ἀπὸ φρονιὰ καὶ ληστείες, ξαναπῆγα στὴν πατρίδα· *οἱ μικροὶ εἶχαν γίνει μεγάλοι!* . . . Δὲ μὲ καταδέχτηκαν, ἔφυγα γιὰ πάντα κι ὀρκίστηκα στὴν εἰκόνα τῆς Πανάγια τῆς Κυρᾶς Παρθένας ποτὲ νὰ μὴ βασιτῶ ὄπλο, οὔτε σοφιά. . . Ἔδε πὼς εἶμαι! τὸ ψωμί τὸ κόβω μὲ τὰ δόντια πὸν τᾶχω ὅλα γερά, τὰ κλαριά πὸν μοῦ φράζουν τὸ δρόμο μὲ τὰ χέρια, πὸν τᾶχω δυνατά. . . εἶμαι γερός, μὰ ἀπὸ Βαλατοῦνα σὲ Σοῦλι· μοῦ δίνουνε σφαχτὰ νὰ κἄνω στάνη. . . Ἐχω ἔννια πρόβατα καὶ θὰ σοῦ φέρω γιαιούρη, πὸν θὰ καταδεχτῆς νὰ φᾶς ἀπὸ τοῦ δικίμου φονιά καὶ τοῦ ἄθελου ληστῆ τὸ χέρι. . .

*

Κακόμοιρε καπετὰν Κωσταντῆ!

Τοῦσφιξα τὸ χέρι τοῦ τὸ ἀδύνατο μὲ τὴν κυρδιά μου, γιατί θαύμασα τὸν ἱπποτισμὸ τοῦ καὶ τὸ καμάρι τοῦ, διηγώντας γιατί ἔγινε ληστῆς καὶ πὼς εἶτανε φυλακὴ τριανταεξὶ χρόνια.

Πάτρα.

ΛΟΥΚΙΑ ΤΑΚΗ ΛΙΑΛΙΟΥ

ΒΑΡΒΑΡΟΠΑΖΑΡΟ

«Ἡ Ἀγγλὴς ἡθοποιὸς EVENING CLOAK». Ἐφημ. «Ἑλλάς», 26 Σεπτ. σελ. 8, κάτω ἀπὸ ἕνα φηγοῦνι τῆς μόδας, ποὺ παρασταίνει μιὰ κυρία ντυμένη γιὰ χορὸ μὲ ἄσπρο γουνωτὸ πανωφόρι (evening cloak).

«Ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν Πατριάρχην ἐπεδελώθησαν ὑπὸ τοῦ Ταλαάτ βέη εὐμενεῖς διαθέσεις, *ἐκφράσας* τὴν λύπην τοῦ διὰ τὴν συμβᾶσαν παρεξήγησιν». — Ἐφημ. «Σκρίπ» 26 Σεπτ. σελ. 5 στήλγ. 4.

Π. Σ. ΔΕΛΤΑ

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

—ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ (μὲ εἰκόνες τοῦ κ. Ν. Λύρα).

—Ἡ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑΣ (μὲ εἰκόνες τῆς Κας Σοφίας Λασκαρίδη).

Τυπώθηκε στὴ Λόνδρα, σὲ διαλεχτὸ χαρτὶ καὶ εἶναι καὶ λιτεχνικὰ δεμένα.

Πωλιέται στὸ βιβλιοπωλεῖο τῆς «Ἑστίας» δρ. 3.50.

Ο "ΝΟΥΜΑΣ",

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Συντάκτης: Ν. Α. ΠΟΡΙΩΤΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΗ, 'Αρ. 11, ΑΘΗΝΑ

Συντρομή χρονιάτικη: Γιά την Έλλάδα και γιά την Κρήτη δρ. 10. Γιά τὸ ἐξωτερικὸ φρ. χρ. 12 1/2.—Γιά τὶς ἐπαρχίες δεχόμαστε καὶ τριμηνες συντρομές (3 δρ. τὴν τριμηνία).—Κανένας δὲ γράφεται συντρομητὴς ἂν δὲ στέλνει μπροστὰ τὴ συντρομή του.

20 λεπτὰ τὸ φύλλο, 20.—Τὰ περασμένα φύλλα πουλιούνται στὸ γραφεῖο μας σὴν διπλὴ τιμῇ.

Βρίσκεται σὴν 'Αθήνα σ' ὅλα τὰ κιόσκια, καὶ σὶς ἐπαρχίες στὰ Πραχτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΙ ΘΥΜΟΙ — ΡΩΜΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΡΤΟΓΑΛΛΟΙ — Ο κ. ΚΑΛΟΤΥΧΟΣ — ΟΙ ΜΗΤΕΡΕΣ — ΟΙ ΤΡΑΜΒΑΓΕΡΗΔΕΣ.

ΜΕΡΕΣ καὶ μέρες συζητήθηκε, καὶ συζητιέται ἀκόμα, ἡ Πολωνία τοῦ κ. Δραγούμη. Οἱ πατριωτικοὶ κύκλοι ταραχτήκανε. Καὶ μὲ ὅλο τὸ δίκιο τους. Ἀκοῦς ἐκεῖ, νὰ μᾶς πεῖ πὼς θὰ καταστήσουμε σὰν τὴν Πολωνία! Μὴ χειρότερα! Ἐπρεπε «βοῇ καὶ βίᾳ» νὰ γκρεμιστεῖ ἀπὸ τὸ σεμνὸ βῆμα τῆς Βουλῆς μόλις τόλμησε νὰ ξεστομίσει τὴ φοβερὴ βρισιά.

Αὐτὰ ἔλεγε κάποιος δικηγόρος πατριώτης. Μὰ ἐμεῖς ποὺ δὲν εἴμαστε οὔτε δικηγόροι, οὔτε πατριώτες, λέμε κάτι ἄλλα. Λέμε πὼς πολὺ πατριωτικὰ μίλησε ὁ κ. Δραγούμης. Λέμε πὼς πολυκαλὰ ἔκαμε νὰ μᾶς θυμίσει τὴν Πολωνία. Καὶ λέμε ἀκόμα πὼς ἕνας λαὸς ποὺ δὲν ἀντέχει νάκουσει τὴν ἀλήθεια, ἕνας λαὸς ποὺ παίρνει τὸν πόνο γιὰ βρισιά καὶ τὴ συμβουλὴ γιὰ κατηγορία, δὲν εἶναι ἄξιος οὔτε τὴν τύχη τῆς Πολωνίας νάχει. Τοῦ χρειάζεται κάτι χειρότερο.

Ὁ Ἑλλ. λαὸς, φαίνεται, ξακολουθεῖ νὰ θέλει νὰν τονε θρέφουνε μὲ ψέματα καὶ μὲ Γκλαβισμούς. Εἶναι τὸ ἐθνικὸ του φαῖ αὐτὸ καὶ δὲν τοῦρχεται καλὰ νὰν τὰπαρηγηθεῖ.

ΣΑ νὰν τὸ πιναξήλωσαν οἱ φίλοι μας οἱ Πορτογάλλοι. Ἐπανάσταση μὲ αἵματα καὶ μὲ διωγμοὺς Βασιλιά καὶ μὲ τρομοκρατία, ποὺ ἀκούστηκε σὶς μέρες μας! Θέλανε νὰ κάμουν ἐπανάσταση οἱ βλογημένοι, καὶ τὴν κάμανε ἔτσι, στὰ κοινοτοῦ, χωρὶς νὰ συμβουλευτοῦνε καὶ τοὺς εἰδικούς. Καὶ εἰδικοί γιὰ ἐπανάσταση ἀποδείχτηκαμε πιά ἐμεῖς. Καὶ μπορούσαμε ἀξιόλογα, ἂν μᾶς τὸ ζητούσανε, νὰν τοὺς στείλουμε τὸν κ. Ζορμπά μὲ δυὸ τρεῖς ἄλλους νὰν τοὺς διοργανώσουν τὴν ἐπανάσταση!

Νά, λοιπὸν καὶ μεῖς, ποὺ ὀλοένα ζητᾶμε ξένους διοργανωτὲς γιὰ τὸ στρατὸ μας καὶ γιὰ τὸ στόλο μας, τὰ κατέφεραμε νὰποχτήσουμε μιὰ εἰδικότητα καὶ νὰ πλουτίσουν

μὲ τὸ *ἐξαγωγικὸ* μας ἐμπόριο, στέλλοντας στὸ ἐξωτερικὸ κατ'ἀλλήλους ἄντρες νὰ διοργανώσουν ἐπανάστασεις.

ΠΑΡΑΝΟΜΗΣΕ φριχτὰ ὁ κ. Παναγιωτόπουλος μὲ τὰ διδαχτικὰ βιβλία. Καὶ τὸν καταγγέλλει ὁ κ. Δ. Καλότυχος γι' αὐτὴν τὴν παρανομία. Κάτι λάκκο ὅχει ἡ φράβα δίχως ἄλλο. Ἄς δοῦμε.

Ξεφυλλίζοντας περασμένους τόμους τοῦ «Νουμά» βρίσκουμε στὸν τόμο τοῦ 1905 (ἀριθ. 164, σελ. 7, στήλη 2) ποὺ κάποιος κύριος Δ. Καλότυχος, ἀνότερος ὑπάλληλος στὸ Ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας «γράφει χιλιάδες γραμμὰς τὸ χρόνο στοὺς διάφορους δασκάλους συσταίνοντάς τους τὰ διδαχτικὰ βιβλία τοῦ Κ. Καλότυχου, ποῦναι πατέρας του καὶ δικαστικὸς κλητῆρας στὸν Πύργο, καὶ τοῦ Ἡλίου Καλότυχου, ποὺ εἶταν ἀδερφός του, σπετσέρης στὸ Κάιρο καὶ πεθαμένος ἀπὸ τὸ 1903. Τὰ βιβλία αὐτὰ τὰ διδαχτικὰ τοῦ δικαστικοῦ κλητῆρα καὶ τοῦ πεθαμένου σπετσέρη εἶχανε ἐγκριθεῖ εἰς τὸν τελευταῖον διαγωνισμόν τῶν διδακτικῶν βιβλίων».

Στὸν ἴδιον τόμο τοῦ 1905, στοὺς ἀριθμοὺς 166 καὶ 169 βρίσκουμε κι ἄλλα σχετικὰ μὲ τὴν καλοσυνείδητη αὐτὴ πράξη τοῦ κ. Δ. Καλότυχου καὶ ἔτσι ἐρχόμαστε στὸ συμπέρασμα πὼς κι ἀληθινὰ ἂν εἶναι ὅσα παρανομήματα φροτύνει ὁ κύριος αὐτὸς στὴ οἴχη τοῦ κ. Παναγιωτόπουλου, πάντα θάνα τιμώτερα καὶ ἐλαφρότερα ἀπὸ τὰ δικὰ του τὰ παρανομήματα.

ΑΠΟ ἓνα ἄρθρο—«Ἰδανικά» ὁ τίτλος του — ποὺ δημοσιεύει ἡ κ. Αὔρα Θεοδοροπούλου στὴν «Ἀκρόπολη» τῆς Δευτέρας, ξεσηκώνουμε δὴ ἕναν παράγραφο, γιατί σφρονοῦμε πέρα σὲ ὅσα γράφει ἡ κ. Θεοδοροπούλου γιὰ τὸ σπουδαιότατο κοινωνικὸ ζήτημα, ἂν ἔχοιμε δηλ. μιτέρες ἄξιες νὰ πλάσουν ἄξια Ρωμιόπουλα, ἢ ὄχι.

«... Ἐκτὸς ἀπὸ μερικὲς κοινωνικὲς ἀρετὲς, ἀπαράιτες γιὰ τὴν ἐπιτυχία του τὴν ἰλικὴ καὶ τὴν κοινωνικὴ, ποιά ἰδανικά σταλάζουν οἱ μάννες στὴν ψυχὴ τῶν παιδιῶν των; Ἐργασία, προκοπὴ, μελέτη, καὶ γιὰ νὰ ἐπιτύχουν εἰς τὴν ζωὴ, νὰ πλουτίσουν, νὰ ἐξημερώσουν. Ἀλλὰ τὰ μεγάλα ἰδανικά, τίς μεγάλες τίς θεωρεῖς, ποιά μίαναι τίς διδάσκει στὸ παιδί της; Τί θὰ τοῦ ὑποδείξῃ ὡς πρότυπον ὅταν τὸ ἰδῇ ἑτοιμὸν διὰ νὰ μπῇ καὶ αὐτὸ εἰς τὴν παλαίστραν; «Βλέπεις ἐκεῖνον ἐκεῖ τὸν τρυφερόν; τὸν ἔμπορο τὸν τάδε; ποῦ ἔφθασε μὲ τὴν ἰκανότητά του; Τὸ ἰδανικὸν ποὺ τοῦ προβάλλει γιὰ νὰ ἀκολουθήσῃ εἶναι ὁ arriviste ποὺ ἔφθασε στὸ ἀπάνω-ἀπάνω σκαλοπάτι τῆς κοινωνικῆς κλίμακος, ἀδιώκορον ἂν ἐτοιμοῦθῃς τὴ συνείδησή του στὸ κάτω-κάτω, γιὰ νὰ μὴ τὸν βαρύνῃ. Ἀλλὰ ἐκεῖνος ποὺ ἐθυσίωσε θέσση κοινωνικὴν, ὑπόληψιν, εὐημερίαν γιὰ ἓνα ἰδανικὸν ἰδικὸν του, ἐκεῖνος ποὺ ἐπέπαισεν, ἐδίψασεν, ἐκρίωσε τὴν χειμῶνα, ἀπεριφρονήθη ἀπὸ τοὺς τρανοὺς τῆς γῆς, μόνον καὶ μόνον γιὰ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς του εἶταν καρφωμένα σ' ἓνα σημάδι ψηλά, πέρα, μακριά, ἐκεῖ ποὺ δὲν φθάνουν νὰ ἰδοῦν τῶν ἄλλων τὰ μάτια, ἐκεῖνος, γιὰ τίς μαννάδες εἶναι ἕνας τρελλός, ἕνας γελοῖος, ἕνας ἀνισόρροπος καὶ οἱ μαννάδες αὐτὲς φροντίζουν νὰ πείσουν καὶ τὸ παιδί τους γιὰ τὴν τρέλλα καὶ τὴν ἀνισορροπία καθενὸς ποὺ κνηγᾷ ἓνα δυσκολόφταστον ἰδα-